Cena egzemplarza zł 5
łącznie z całkowitym wynagrodzeniem sprzedawcy

Wydanie B.
Prenumerata poczt. zł 120
przez roznosiciela zł 130

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Rok V | Centrala telefoniczna IKP Bydgoszcz 33-41 i 33-42. Telefon dla korespondentów zamiejscowych 36-00. Sekretariat redakcji przyjmuje od godz. 10—12 | Niedziela, dnia 1 maja 1949 r. | Konto PKO „Zryw" nr VI-135. PKO IKP nr VI-140. Konto żyrowe nr 5622 w Narodowym Banku Polskim oddział w Bydgoszczy | Nr 118

Stefan Matuszewski pełnomocnikiem rządu do walki z analfabetyzmem

NA PODSTAWIE uchwały Rady Ministrów prezes Rady Ministrów mianował Stefana Matuszewskiego pełnomocnikiem rządu do walki z analfabetyzmem. Zastępcami pełnomocnika mianowani zostali Wacław Szayer, wiceprezes Zarz. Gł. Samop. Chłopskiej oraz Tadeusz Pasierbiński, dyrektor departamentu w Min. Oświaty.

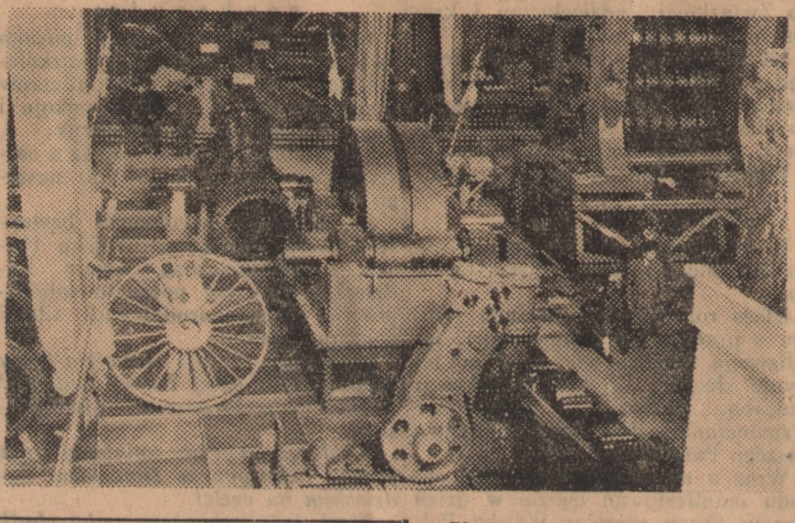
Uchwała FPOS w sprawie nauki w dniu 3 i 9 maja

NA POSIEDZENIU prezydium Federacji Polskich Organizacji Studenckich powzięto uchwałę o zwróceine się do Ministerstwa Oświaty i Ministerstwa Kultury i Sztuki o zarządzenie w dniach 3 i 9 maja normalnych zajęć na wyższych uczelniach. „Wszyscy studenci — stwierdza rezolucja — swą obecnością na wykładach, ćwiczeniach i seminariach w dniach 3 i 9 maja zamanifestują jedność z masami pracującymi kraju."

Glubb Pasza w Londynie

PRZYBYŁ tu dowódca Legionu Arabskiego — Anglik, generał Glubb Pasza. M. in. ma się on domagać zwiększenia subsydiów brytyjskich na utrzymanie tego legionu, który — z ramienia Transjordanii — brał udział w kampanii palestyńskiej.

Z Międzynarodowych Targów Poznańskich

Eksponaty w pawilonie ciężkiego przemysłu świadczą o stale rosnącym potencjale wytwórczym naszej gospodarki:

Odezwa 1-majowa Zw. Młodzieży Polskiej

ZARZĄD GŁÓWNY Związku Młodzieży Polskiej wydał w związku ze Świętem 1 Maja odezwę, w której czytamy m. in.: „Naszą odpowiedzią podżegaczom wojennym niech będzie mobilizacja nowych tysięcy młodych robotników we współzawodnictwie pracy dla przedterminowego wykonania planów produkcyjnych i wzmożony wysiłek naszych kolegów w nauce — przyszłych techników, inżynierów i nauczycieli. Niech będzie spotęgowana praca młodych chłopów i chłopek nad podniesieniem urodzajów i przeobrażeniem wsi w wieś nowoczesną, zelektryfikowaną, bez wyzysku."

Marszałek Żymierski w Zielonej Górze

NA STADIONIE Sportowym w Zielonej Górze odbyło się uroczyste przekazanie sztandaru, ufundowanego przez ludność Ziemi Lubuskiej, miejscowej jednostce wojskowej. Na uroczystość przybył Marszałek Żymierski w otoczeniu szefa sztabu generalnego, gen. broni Korczyca oraz wyższych oficerów. Obecny był również attaché wojskowy przy ambasadzie ZSRR, gen. Masgow.

Przekazany sądowi... denazyfikacyjnemu

REUTER podaje oświadczenie rzecznika brytyjskiego, złożone w Hanowerze, że aresztowany przed kilku dniami szef sztabu hitlerowskich szturmówek, Wilhelm Schepmann, będzie przekazany jedynie niemieckim władzom denazyfikacyjnym, Anglicy nie widzą natomiast „powodów" oskarżenia tego zbrodniarza o popełnienie zbrodni wojennych. Taka niesłychana pobłażliwość angielska gwarantuje z góry Schepmannowi łagodny wyrok przed sądem denazyfikacyjnym.

Poważne dostawy sprzętu motoryzacyjnego ze Związku Radzieckiego

Z MOSKWY powróciła do Warszawy delegacja Centrali Handlowej Przemysłu Motoryzacyjnego „Motozbyt", która prowadziła rozmowy w sprawie zawarcia kontraktów na dostawy radzieckiego sprzętu motoryzacyjnego do Polski, w ramach 5-letniej umowy handlowej polsko-radzieckiej.

Wwyniku rokowań ustalono szczegóły dostaw w roku bież. i podpisano 4 kontrakty. Pierwszy z nich dotyczy samochodów i podwozi samochodowych. Otrzymamy w roku bież. z ZSRR 700 samochodów i 400 podwozi typu GAZ-51, 60 samochodów i 50 podwozi typu ZIS-150, 325 wozów terenowych oraz 450 wywrotek. Szczególne znaczenie ma kontrakt na dostarczenie Polsce 53.200 kompletów ogumienia (opon wraz z dętkami) do samochodów ciężarowych. Trzeci podpisany kontrakt dotyczy dostawy traktorów i części traktorowych. Dostarczone będą pierwsze partie nowych, nieznanych dotąd u nas typów traktorów, które zostaną zastosowane w rolnictwie. Otrzymamy ciągniki typu „Staliniec S-80", „U-2", „KT-12", a także 135 traktorów gąsienicowych typu „KD-35", nadających się do ciężkich pługów.

Ponadto podpisany został kontrakt, przewidujący dostawę znacznej ilosci części zamiennych do tych typów samochodów, które importować będziemy z ZSRR.

Związek Radziecki zaofiarował też pomoc techniczną w organizowaniu warsztatów naprawy i regeneracji zespołów i części traktorów i w tym celu przysyła do Polski wysoko kwalifikowanych specjalistów.

Tragiczna katastrofa w Afryce połuduiowej

Agencja Reutera donosi, że pod Johannesburgiem (Unia Południowo-Afrykańska) wydarzyła się tragiczna katastrofa kolejowa, w której zginęło 70 osób. Pociąg pospieszny jadący w stronę Johannesburga wpadł na tylne wagony pociągu osobowego stojącego przed zamkniętym semaforem. 70 osób zostało zabitych, 48 podróżnych odniosło ciężkie rany a 45 lżejsze obrażenia.

Pierwsze zjednoczenie przem. metalowego wykonało plan 3-letn

ZJEDNOCZENIE Przemysłu Maszyn Włókienniczych, jako pierwsze w przemyśle metalowym, wykonało w dniu 25 kwietnia br. — 3-letni plan produkcyjny, osiągając wartość produkcji w wysokości 47.125 tys. zł według cen z 1937 r.

Wszyscy w szeregach pierwszomajowych

Znajdujemy się w przededniu wielkiego święta świata pracy, w przededniu potężnej manifestacji wszystkich Polaków-patriotów, łączących się w dniu 1 maja nie tylko z wszystkimi narodami pierwszego na świecie państwa socjalistycznego — ZSRR — i wszystkimi krajami demokracji ludowej, ale także z całą międzynarodową, uświadomioną klasą robotniczą i z całą postępową, walczącą o trwały pokój i pełnopowszechną sprawiedliwość społeczną, ludzkością.

Obok przodującej partii klasy robotniczej, obok innych stronnictw demokratycznych i organizacji społecznych w wielkich manifestacjach pierwszomajowych bierze solidarny udział również Stronnictwo Pracy. Dzień 1 Maja jest bowiem — jak głosi apel Głównego Komitetu Wykonawczego Stronnictwa Pracy — świętem całej Polski pracującej, wszystkich ludzi pracy, a więc i tych którzy pracują na indywidualnych warsztatach pracy, tj. ludzi gospodarki drobnotowarowej w mieście.

Tegoroczny 1 Maja będzie dniem najszerzej pojętego Święta Pracy, bo święta ogólnonarodowego, ogólnopaństwowego. Ramię w ramię z robotnikiem kroczyć będą w pochodzie i ich rodziny, kroczyć będzie chłop pracujący, solidarnie przedefiluje nasza inteligencja, nasza młodzież, nasze wojsko — słowem wszyscy, którym bliskie jest dobro Polski Ludowej i jej rozwój ku lepszej przyszłości.

Tegoroczny 1 Maja będzie świętem tak potężnym, jak nigdy dotąd w Polsce. Będzie świętem wszystkich Polaków dobrej woli, wszystkich ludzi miłujących swoją Ojczyznę i pragnących jak najwspanialszego Jej rozkwitu. I będzie świętem solidarności z wszystkimi bratnimi narodami ze Związkiem Radzieckim na czele, świętem solidarności z milionowymi masami w krajach kapitalistycznych, nadal walczącymi o wolność i prawa ludzkie do życia, świętem solidarności z kruszącymi swe kajdany ludami kolorowymi w koloniach eksploatowanych przez zjednoczony obóz imperialistyczny.

Cały lud polski, a w jego szeregach również członkowie i sympatycy Stronnictwa Pracy, w odświętnej szacie zamanifestuje jutro swą niezłomną wolę dalszej niestrudzonej budowy nowej, silnej gospodarczo i politycznie, coraz bardziej rozkwitającej kulturalnie Polski.

Plan finansowy Społecznego Funduszu Oszczędzania wykonany w 105 proc.

MILIONOWA rzesza wkładców uczestników Społecznego Funduszu Oszczędzania, wkładami swoimi przyśpieszą proces odbudowy kraju, nakładając właściwy kierunek inwestycjom indywidualnych gospodarstw i przedsiębiorstw, zgodnie z wytycznymi ogólnonarodowego planu gospodarczego.

Według danych Ministerstwa Skarbu, wyniki SFO za 1948 r. przedstawiały się następująco: ogólna kwota wpływów na SFO wyniosła 25.128 mil. zł, wobec 23.900 mil. zł zaplanowanych. Plan wpływów na SFO jako całość, został zrealizowany w 105 proc.

Z ogólnej kwoty wpływów uczestnicy Funduszu „A" (prywatny przemysł i handel oraz wolne zawody) wpłacili 11.625 mil. zł, Funduszu „B" (rolnictwo) — 12.738 mil. zł i uczestnicy Funduszu „C" (świat pracy najemnej) — 765 mil. zł. Wpływy na Fundusz „B" nie osiągnęły zaplanowanej sumy z powodu przewidzianych ustawą zwolnień od wpłacenia wkładu przez rolników, dotkniętych klęskami żywiołowymi, które wyniosły z górą 2 miliardy zł. Częściowe zwroty wkładów w przypadkach określonych ustawą, jak np. urodzin dziecka, choroby, ślubu — osiągnęły w 1948 r. — 64 mil. zł, natomiast w I kwartale br. zwroty te dla samych tylko rolników wynoszą 166 mil. zł. Ponadto wszyscy uczestnicy SFO otrzymają tytułem zwrotu części wkładów w wysokości 5 proc. stanu wkładów na koniec grudnia r. ub., co przyniesie im w formie zwrotów w r. b. kwotę ponad 1 miliard zł.

Ogólna liczba uczestników SFO na koniec grudnia 1948 r. wyniosła 1.051.543, z czego przeszło połowa przypada na Fundusz „B" (rolnictwo).

Dotychczas KKO rozprowadziło wśród uczestników Funduszu „B" ok. 80 proc. książeczek oszczędnościowo-inwestycyjnych.

W następstwie reformy bankowości, w miejsce BGK i likwidujących się KKO — całość administracji wkładami i funduszami SFO została powierzona PKO, która w najbliższym czasie rozpocznie wydawanie książeczek oszczędnościowo-inwestycyjnych pozostałym uczestnikom Funduszów „A" i „C".

Krwawe rozruchy antybrytyjskie w Ugandzie

ROZRUCHY antybrytyjskie w koloniach wschodnio - afrykańskich przybierają na sile. Według nadeszłych wiadomości, przyczyną tych rozruchów było wydanie przez marionetkowy „rząd" Ugandy zakazu działalności miejscowej partii politycznej „Bataka" oraz związku zawodowego robotników rolnych.

W odpowiedzi na to robotnicy afrykańscy ogłosili strajk. Władze brytyjskie starały się zmusić siłą strajkujących do podjęcia pracy, przy czym w czasie zajść policja zabiał dwóch robotników. Do głównych zamieszek doszło w stolicy Ugandy — Kampala, dokąd Anglicy wysłali posiłki wojskowe z sąsiedniej Kenii. W południowej części Ugandy zarządzono stan wyjątkowy, zaś w całym kraju wprowadzono ostrą cenzurę prasową.

Partia „Bataka" jest organizacją przywódców plemion, którzy sprzeciwiają się pozbawianiu ich tradycyjnych praw przez utworzony „rząd centralny", podległy całkowicie Anglikom. Miejscowe „zgromadzenie ustawodawcze" składa się niemal całkowicie z Europejczyków, zaś ludność miejscową reprezentują zaledwie 3 osoby i to wyznaczone przez władze angielskie.

Proces dygnitarza watykańskiego Cippico

W Rzymie rozpoczął się proces przeciwko wysokiemu funkcjonariuszowi watykańskiemu Cippico, bohaterowi jednego z największych skandali finansowych, który wybuchł w końcu 1948 r. Skandal ten ujawnił milionowe spekulacje walutowe, w których zamieszani byli najwyżsi dygnitarze watykańscy oraz szereg zakonów.

W toku postępowania sądowego Cippico przyznał, iż będąc w ciągu 15 lat funkcjonariuszem watykańskim przeprowadzał transakcje walutowe, które przynosiły mu znaczne zyski.

Oskarżony stwierdził również, że podobnymi operacjami zajmowali się inni dygnitarze watykańscy a nawet całe działy.

„W Watykanie tego rodzaju działalność finansowa należała do całkiem normalnych. Gdybym ja nie robił tego, robiłby to ktokolwiek inny" oświadczył Cippico. Proces trwa.

Aresztowanie przestepcy wojennego

NA SKUTEK starań Polskiej Misji Wojskowej władze radzieckie w Niemczech aresztowały profesora geologii na uniwersytecie w Rostock — Bringmanna. W latach 1940—44 Bringmann zajmował stanowisko komisarza Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie. Jest on poszukiwany przez sądy polskie z racji popełnionych czynów przestępczych.

Cripps odleciał do Włoch

MINISTER Cripps udał się w piątek z Londynu samolotem do Włoch, gdzie odbędzie rozmowy z członkami gabinetu włoskiego.

Ratyfikacja układu radziecko-koreańskiego

PREZYDIUM Zgromadzenia Narodowego Koreańskiej Republiki Ludowej ratyfikowało układ o współpracy gospodarczej i kulturalnej, zawarty między Związkiem Radzieckim a Koreańską Republiką Ludową w dniu 17 marca rb.

1-MAJOWY ROZKAZ MARSZ. ŻYMIERSKIEGO

W DNIU 29. 4. 49 r. Marszałek Żymierski wydał rozkaz do generałów, oficerów, podoficerów i szeregowców Wojska Polskiego, w którym czytamy m. in.:

„Święto 1 Maja obchodzi Wojsko Polskie wraz z najszerszymi masami Narodu, walczącymi o pokój, umocnienie niepodległości i dalszy rozwój naszej Ojczyzny.

W walce z agresywnymi planami imperializmu rosną i potężnieją na całym świecie siły demokracji i pokoju ze Związkiem Radzieckim na czele.

Z każdym dniem wzrasta siła mocarstwa socjalistycznego — niezwyciężonej twierdzy pokoju i wolności.

Rosną i krzepną, wsparte o pomoc Związku Radzieckiego, kraje demokracji ludowej, wnosząc swój wkład w umocnienie przewagi światowych sił pokoju nad siłami imperializmu. Potężnieje z każdym dniem masowy ruch pokoju. 600 milionów ludzi oświadczyło ustami swoich delegatów na Światowym Kongresie Pokoju, że nie dopuszczą do nowej wojny, że nie będą bić się przeciwko Związkowi Radzieckiemu i krajom demokracji ludowej.

400-milionowy naród chiński przepędza imperialistów i ich agentów, wzmacniając potężne siły światowego obozu pokoju. Ludy koloni zrywają imperialistyczne łańcuchy.

Walczy bohaterska armia grecka.

ŻOŁNIERZE!

W światowym obozie pokoju poważną rolę odgrywa Polska Ludowa.

Klasa robotnicza w bratnim sojuszu z pracującym chłopstwem i inteligencją wiedzie nasz kraj po jedynie słusznej drodze demokracji ludowej, zapewniając nieustanne wzmacnianie siły i bezpieczeństwa naszego Państwa.

Wraz z najszerszymi masami narodu manifestować będzie w dzień Święta Pracy również Wojsko Polskie. Defilada wojskowa w dniu 1 maja wyrazać będzie organiczną łączność Wojska Polskiego i ludu pracującego, z którego wojsko nasze wyrosło i któremu służy.

Wojsko Polskie demonstrować będzie w defiladzie poziom swego wyszkolenia, swą siłę, która stoi na straży pokoju i niepodległości naszego kraju oraz zdobyczy demokracji ludowej.

Wojsko manifestować będzie swą bezgraniczną wierność i oddanie Polsce Ludowej i władzy ludowej.

Wojsko Polskie zamanifestuje niezłomne braterstwo broni z bohaterską Armią Radziecką, oraz swoją solidarność z wszystkimi siłami demokratycznymi świata, walczącymi z imperializmem.

Z okazji 1 maja

r o z k a z u j ę:

1. nieustannie podnosić poziom świadomości politycznej, wyszkolenia bojowego i dyscypliny oficerów i szeregowych w służbie pokoju i niepodległości naszej Ojczyzny;
2. pogłębiać łączność wojska z najszerszymi masami ludowymi naszego narodu;
3. pogłębiać świadomość braterstwa broni, łączącego Wojsko Polskie z niezwyciężoną Armią Radziecką, rozwijać poczucie solidarności z międzynarodowymi siłami postępu i pokoju.

Niech żyje 1 Maja — święto klasy robotniczej i całej Polski Ludowej!

Niech żyje Odrodzone Wojsko Polskie!

Niech żyje potężny światowy front pokoju i postępu ze Związkiem Radzieckim na czele!

Niech żyje najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych Prezydent Bolesław Bierut!

Odezwę podpisali: Marszałek Żymierski jako minister obrony narodowej i gen. bryg. Edward Ochab jako wiceminister.

Członkowie Niem. Komisji Gospod. na Targach Poznańskich

POZNAŃ (S) W nocy z czwartku na piątek przybyła do Poznania na MTP wycieczka członków niemieckiej komisji gospodarczej (Deutsche Wirtschaftskommission) ze strefy radzieckiej w Niemczech. W skład tej wycieczki wchodzą: Arnolpp, Hermann Grosse, Hermann Lüdtke, Ernst Scholl, Hans Schaul, Arthur Grell i Ernst Kaerber. Wycieczce towarzyszyło dwóch dziennikarzy — Marcin Boetcher („Neues Deutschland“) i Berndt von Kruegelgen (naczelny redaktor „Berliner Zeitung“ i współpracownik „Neue Berliner Illustrierte“). Wycieczka w piątek w godz. rannych zwiedziła szczegółowo MTP w towarzystwie polskiego świata gospodarczego.

Tydzień Ligi Lotniczej

Dnia 30 kwietnia rozpoczął się Tydzień Ligi Lotniczej pod hasłem „Lotnictwo polskie służy sprawie pokoju i interesom ludzi pracy miast i wsi“.

„Tydzień“ zainauguruje przemówienie radiowe ministra komunikacja ob. Rabanowskiego.

W przeddzień rozpoczęcia „Tygodnia“ są przewidziane w całym kraju uroczyste capstrzyki z udziałem cyłonków Ligi Lotniczej, Aeroklubu RP, organizacji młodzieżowych, społecznych i wojska.

W „Tygodniu“ zorganizowane zostaną imprezy, podkreślające rolę i znaczenie lotnictwa w służbie pokoju. W miastach wojewódzkich i powiatowych, zorganizowane będą zawody modelarskie, połączone z otwarciem wystaw lotniczych. Ponadto wyświetlane będą filmy o tematyce lotniczej oraz wygłosozne będą pogadanki i odczyty.

Aeroklub Rzeczypospolitej wespół z Polskimi Liniami Lotniczymi „Lot“ i jednostkami lotniczymi WP organizuje w „Tygodniu“ szereg lotów propagandowych dla przodowników pracy i członków Ligi Lotniczej. Poza tym odbędą się wycieczki na lotniska połączone z zaznajomieniem uczestników z budową samolotu i silników.

W ramach „Tygodnia“ w dniu 1 maja będą przekazane przez Ligę Lotniczą w Poznniu dwa samoloty sanitarne, jeden dla „SP“, drugi dla społeczeństwa poznańskiego. Samoloty te zostały ufundowane ze składek członków Ligi, robotników fabryki Cegielskiego i społeczeństwa.

Akademie 1-majowe na terenie całego kraju

OD KILKU DNI odbywają się na terenie całego kraju w miastach i wsiach uroczyste akademie ku czci 1 Maja.

Liczne akademie odbyły się na terenie *Łodzi i województwa.* Na akademiach w Państwowych Zakładach Przemysłu Bawełnianego nr 1, 3, 4, 5, 21 — PZPW nr 1, PZPB w Pabianicach, Ozorkowie PZPW nr 31, w Zgierzu, w Łódzkich Zakładach Guzikarskich, tramwajach miejskich i gazowni, po wysłuchaniu przemówień okolicznościowych, załogi fabryczne i pracownicze składały meldunki o wykonaniu zadań produkcyjnych, podjętych w celu uczczenia 1 Maja i o ich przekroczeniu. Akademie przekształciły się w potężne manifestacje solidarności z uchwałami Kongresu Pokoju.

Bogata część artystyczna akademii 1-Majowych jest wspaniałą demonstracją osiągnięć polskiego ruchu zawodowego na polu kulturalno-oświatowym. Popisy zespołów robotniczych nagradzane były rzęsistymi oklaskami. W programach artystycznych biorą udział robotnicze i młodzieżowe zespoły chóralne, baletowe i koncertowe.

* * *

Zebranie 1-Majowe pracowników programowych, technicznych i administracyjnych *Polskiego Radia w Katowicach* uchwaliło rezolucję, w której m. in. czytamy: „W dniu 1 maja klasa robotnicza i całe społeczeństwo polskie zamanifestuje na wiecach i w pochodach swoje dotychczasowe osiągnięcia, swoją wolę w dalszym zwycięskim marszu ku socjalizmowi, nieugiętą postawę w obronie światowego pokoju, wolę utrwalenia sojuszu robotniczo-chłopskiego i coraz bardziej zacieśniającej się solidarności z krajami demokracji ludowej i bohaterskimi, niezwyciężonymi narodami Związku Radzieckiego. Dołożymy wszelkich starań, żeby przyczynić się do uświetnienia uroczystości pierwszomajowych.

Zarazem zobowiązujemy się — brzmi rezolucja — wykonać plan radiofonizacji na rok 1949 do dnia 15 listopada i przekroczyć plan roczny o 30 proc.

* * *

Nowowybudowana w Warszawie świetlica pracowników *Gazowni Warszawskiej* przy ul. Ludnej, wspaniale udekorowana hasłami pierwszomajowymi zgromadziła całą załogę na akademii pierwszomajowej.

Gorąco oklaskiwano przemówienia przedstawiciela KW PZPR oraz przedstawiciela Wojska Polskiego mjr. Krupińskiego. „Po raz pierwszy w dziejach święta 1 Maja w Polsce — oświadczył przedstawiciel wojska — obok robotników maszerować będzie Odrodzone Wojsko Polskie. Wspaniałe osiągnięcia polskiej klasy robotniczej są dla nas — żołnierzy w służbie klasy robotniczej — wzorem, z którego pragniemy czerpać doświadczenia“.

Okrzykami na cześć Odrodzonego Wojska Polskiego przyjęli przemówienie robotnicy gazowni.

Przedstawiciel KW PZPR, wręczając chorążemu nowy sztandar podstawowej organizacji partyjnej — Gazownia Ludna oświadczył: „Pod sztandarem tym powinniście ofiarną pracą budować pokój, postęp, socjalizm“.

Burzą oklasków przyjmowała zgromadzona załoga meldunki poszczególnych wydziałów z wykonanych zobowiązań 1-Majowych. M. in. wydział sieci wykonał półroczny plan robót już 22 bm., a wydział instalacji — 12 bm.

Gorąco podziękował całej załodze za wykonanie zobowiązań dyrektor techniczny Gazowni — Kobus.

Bogata część artystyczna zakończyła uroczystość.

Indie a Brytyjska Wspólnota Narodów

PO ZAKOŃCZENIU konferencji premierów dominiów w Londynie ogłoszono komunikat, który stwierdza, że Hindustan, jako „niezależna republika“, będzie mogła pozostać w ramach Brytyjskiej Wspólnoty Narodów.

Rząd Hindustanu musiał jednak uznać króla angielskiego za „symbol“ związku republiki hinduskiej z innymi krajami imperium.

Chociaż komunikat podkreśla, że przedmiotem konferencji były jedynie sprawy konstytucyjne, w kołach dziennikarskich stwierdzają, że omawiano również zagadnienia wojskowe oraz sprawy związane z walką przeciwko ruchowi narodowo-wyzwoleńczemu w Afryce Południowo-Wschodniej.

Dziennik „Daily Worker“ zaznacza, że na konferencji omawiano sprawę ewentualnego zawarcia „paktu Pacyfiku“. Proklamowanie „suwerennej republiki hinduskiej“ ma się przyczynić do ułatwienia walki prowadzonej przez imperialistów anglosaskich przy pomocy premiera hinduskiego Pandit Nehru przeciwko wzrastającemu ruchowi wyzwoleńczemu w koloniach brytyjskich. Omawiano w szczególności sprawę wykorzystania armii hinduskiej, wyszkolonej przez Anglików, do walki z ruchem postępowym w Indiach oraz do ewentualnego okazania pomocy ustanowionemu przez Anglików rządowi w Burmie.

47

Przeraźliwie wolno mijał czas. Sekundy wydawały się godzinami. Ciszę przerywały jedynie czyjeś miarowe kroki...

W końcu jednak przyczajony za węgłem człowiek ujrzał długi cień... Głowa, szyja...

...A więc już... już za chwilę...

Całe ciało Leona naprężone do skoku trwało w pogotowiu. Wydawało się, że serce rozsadzi pierś...

Już!

W świetle lampy korytarza błysnęło ostrze sztyletu. Rozległ się przytłumiony charkot i olbrzymie cielsko wartownika runęło na posadzkę.

Jeszcze dwa silne ciosy...

...Tak... teraz klucz... klucz... na Boga gdzie jest klucz? Drżące, zbrukane krwią palce szukały w obszernej kieszeni marynarki klucza... Jest... Nie licząc się z koniecznością zachowania bezwzględnej ciszy, głośno przekręcił klucz w zamku.

Pozostawiwszy drzwi otwarte, targnął wartownikiem i przewlókł go przez próg. Sprawdziwszy, że na posadzce korytarza nie pozostały żadne ślady krwi, zamknął drzwi i jednym susem znalazł się przy biurku Kaltenbacha.

— Co to? Gdzie są obliczenia? — szepnął do siebie.

Biurko było puste... Jednym ruchem otworzył szufladę i ujrzał grubą papierową teczkę.

„Gottesrache 2” — przeczytał.

...A więc jest. Jest już w posiadaniu wielkiego wynalazku, który miał zniszczyć świat...

— Ver... verflucht... chrrr

Leon drgnął. To wartownik skonał...

W tym samym czasie rozległy się szybkie kroki i ktoś nadusił klamkę...

Koniec — pomyślał Krukowski — to już nieodwołalnie koniec.

Wolnym, opanowanym już ruchem dobył broń i odbezpieczył... Czekał.

W drzwiach zgrzytnął zamek.

Huknął strzał. Światło dobywające się z kulistej lampy zgasło. W progu zarysowała się sylwetka Kaltenbacha.

Postanowił walczyć, jeszcze nie wszystko stracone — pomyślał Leon. Dwa susy i znalazł się za plecami uczonego. Silne uderzenie kolbą w ciemię starczyło. Kaltenbach osunął się bezwładnie na podłogę, zgarniając wyprostowaną ręką serię probówek i pipet.

W sekundę później, Krukowski znalazł się na schodach. Z góry biegł ktoś rycząc na cały głos.

— Alaaarm. Alaaarm...

A więc na dół — zadecydował. — Po długich korytarzach dudniły kroki biegnących.

Nie ma wyboru. Skokiem wprost wpadł do toalety... Nie było nikogo. Był uratowany w każdym razie tymczasem... Teraz trzeba zatrzeć ślady krwawego napadu. Nad strumieniem ciepłej wody obmył ręce i sztylet z krwi, po czym wytarł starannie w chusteczkę, poprawił ubranie i wyszedł...

Tumult wzmagał się z każdą chwilą. Gmach cały rozbrzmiewał okrzykami. Zdezorientowany personel nie wiedząc jeszcze co się stało biegał w różne strony.

— Co to strzelają?

— Co się dzieje?

— Zamordowano doktora Kaltenbacha.

— Trupy w pracowni na górze...

Zewsząd krzyżowały się chaotyczne pytania i odpowiedzi. Nikt jednak nie wiedział jeszcze nic dokładnego.

— A więc znów miałem szczęście — rzekł do siebie Leon wchodząc do pokoju, na którego drzwiach widniała tabliczka „Z. Habermann, laborant”...

Pierwszą czynnością było opróżnienie broni z pozostałych ładunków oraz ukrycie sztyletu. Skrytka była pewna, znajdowała się bowiem w poprzecznym ramieniu abażura.

Ledwo zdołał to uczynić, gdy do drzwi ktoś zapukał. Leon błyskawicznym ruchem chwycił za książkę, która leżała na stole, otworzył ją i wolnym już krokiem zbliżył się do wejścia.

W progu stał jegomość w czarnych rogowych okularach.

— Jakto pan tu? — spytał zdziwiony agent.

— A gdzie miałbym się podziewać o tej godzinie panie kolego? — odpowiedział Krukowski.

Przybysz zmieszał się wyraźnie, wnet jednak zmitygował się i rzekł nadrabiając miną.

— Nooo. No bo w całym gmachu ruch...

— Co to za ruch? Dlaczego? Czyżby się coś stało? Ale proszę, proszę, niech pan wejdzie, nie będziemy przecież rozmawiali na progu, no proszę — nakłaniał Leon grzecznie do wejścia.

— Czy pan nic nie słyszał? Nie słyszał pan tego huku?

— Słyszałem...

— No i co? — spytał szpicel w rogowych okularach wlepiając wzrok w Leona.

— Co? Nie rozumiem pana. Dziwne pytanie. Na pewno jakąś tam nową retortę diabli wzięli i tyle... To nie przecież groźnego. Zdarza się, zdarza się... Widzicie kolego, ja sam będąc w Hamburgu często...

Agent zmieszał się ponownie. Rybka nie chwyciła. A więc to nie on. A szkoda, szkoda — pomyślał nie bez żalu — poczym dodał:

— No, bo zabito wartownika i strzelono do doktora Kaltenbacha...

(Ciąg dalszy nastąpi).

NA WIDOWNI POLITYCZNEJ

Reakcyjna prasa francuska o sytuacji w zachodnich Niemczech

Wolna Rzesza odnajdzie swą siłę zanim jeszcze wejdą w życie gwarancje Paktu Atlantyckiego — pisze H. Korab w gaullistycznym „Le Matin".

Na poparcie swej tezy Korab przytacza następujące fakty:

Zachodnie armie okupacyjne zupełnie stracą prawo kontrolowania wewnętrznych spraw kraju. Interwencje władz okupacyjnych powodowały rozwiązywanie organizacji jawnie pronazistowskich jak np. „Deutschlandsrecht". Obecnie prawo do tego rodzaju kroków będzie spoczywało wyłącznie w rękach policji niemieckiej, silnie scentralizowanej, której komenda znajduje się w Frankfurcie, a której stan liczebny nie został ograniczony żadną ustawą.

Musieliśmy pogodzić się z tą okolicznością — pisze dalej Korab — aby uniknąć jeszcze fatalniejszego rozwiązania problemu. Jak wiadomo, francuski generał Revers musiał zwalczać w Waszyngtonie projekt powołania do życia stałej armii niemieckiej, wysunięty przez Amerykanów.

Nie tylko liczebnie, ale również — jeśli chodzi o zakres działania — policja niemiecka nie napotkała na żadne ograniczenia ze strony swoich amerykańskich opiekunów. Należy się obawiać, że dzięki sprawowaniu przez nią kontroli paszportów, wkróce nawiązane zostaną kontakty między nazistami niemieckimi ze strefy zachodniej, a kliką hitlerowców, którzy schronili się do Hiszpanii. Ci ostatni posiadają wielki zasób dolarów, których nie omieszkają wykorzystać na rzecz propagandy nazistowskiej w „wolnych" Niemczech Zachodnich".

Do takich refleksji pobudzają dziś konsekwencje Paktu Atlantyckiego nawet najbardziej reakcyjne i najgłośniej mu przyklaskujące organy prasy francuskiej.

Wędrówki po MTP (1)

Dźwiękowy aparat projekcyjny za 38 tysięcy koron

Na stoisku naszego sojusznika - Czechosłowacji

Poznań, w kwietniu

Zwiedzamy stoisko naszego sojusznika — Czechosłowacji. Oglądamy tu samochody, motocykle, ale zdaje się, że ciężar gatunkowy tego stoiska nie leży w maszynach. Raczej w przedmiotach małych, codziennego użytku, ale zato uderzających estetyką wykonania.

Nie mamy powodu podkreślania niektórych specjalnych działów tego stoiska jak wspaniałą kolekcję obuwia czeskiego. Znamy je wszyscy, bo przecież nie dalej, jak w roku ubiegłym były one nam wszystkim dostępne. Myliłby się jednak ten, ktoby przypuszczał, że bogata kolekcja obuwia, którą nabywaliśmy w roku ubiegłym, wyczerpała całkowicie różnorodność pomysłów fabryk w Gottwaldowie (Zlin). Na targach jest rodzajów obuwia znacznie więcej.

Jeżeli już mowa o obuwiu a więc o przemyśle skórzanym, pozostańmy przy nim i zapoznajmy się z przedziwnie pięknymi teczkami, torebkami damskimi i wszelką galanterią skórzaną. Na nasze zapytanie o możności nabycia takich teczek otrzymaliśmy odpowiedź, że obecnie właśnie finalizuje się rozmowy na temat eksportu teczek do Polski.

Czechosłowackie szkło i biżuteria sztuczna jest zjawiskiem znanym w całej Europie nie od dziś. Dla tego z tym większym zainteresowaniem oglądaliśmy eksponaty tej gałęzi przemysłu czeskiego. Jeżeli chodzi o kryształy czeskie znalazły one skutecznego rywala w naszych wyrobach kryształowych z Dolnego Śląska. Tutaj nie łatwo nam zaimponować, chociaż przyznać trzeba, że eksponaty czechosłowackie zwracają uwagę swoją formą estetyczną i precyzją wykonania, co specjalnie odnosi się do misternej pracy przy flakonach toaletowych.

Zagadnieniem samym dla siebie są wyroby sztucznej biżuterii. Jeżeli zegarki szwajcarskie są wynikiem sztuki odziedziczanej z ojca na syna to jesteśmy pewni, że mistrzowie czechosłowaccy w tej dziedzinie także przekazują swe zdolności swym najbliższym współpracownikom. Bo w tej dziedzinie produkcji nie może istnieć „sztampa", to naprawdę wytwór wysokiej jakości rękodzieła. Możemy to stwierdzić na eksponatach od najdrobniejszych rozmiarów do najpoważniejszego kompletu ozdób kobiecych. Przy tej sposobności dowiedzieliśmy się także, z czego powstają czeskie perły, zresztą robiące naprawdę piękne wrażenie. Jest to specjalny gatunek białego nieprzeźroczystego szkła, które celem uzyskania matowo-lśniącego wyglądu „perłowego" poddane zostaje kąpieli w roztworze z łusek rybich. Coś więc z morzem jednak i te perły mają wspólnego.

O kolekcji fabryki ołówków Hardtmudta nie można wspominać szczegółowo, bo jest ich za dużo na stoisku. A że mechanizację stwierdzamy na każdym polu więc i tutaj obok prostych, zwykłych ołówków posiadamy bordza bogaty zbiór ołówków mechanicznych.

Eksponatem, który na stoisku czechosłowackim przyciąga największą uwagę jest mały, domowy projekcyjny aparat filmowy, tym ciekawszy, że mimo swej niewielkiej objętości jest aparatem dźwiękowym. Szerokość błony jest w aparatach o tych rozmiarach „normalna" bo 16 mm. Aparat ten jest bez mała w stałym ruchu i gromadzi bardzo wielu ciekawych. Cena? Także była przedmiotem naszego zainteresowania — 38.000 koron.

Bardzo bogato wystąpił również czechosłowacki przemysł gumowy. Wiadomo: jeżeli przemysł gumowy w Czechosłowacji — to opony najrozmaitszego gatunku — Barum. Ale nie tylko opony. Są i kalosze, są „oficerki", są gumowe pasy do maszyn, są i gumowe nici. Te ostatnie są podobno „gwoździem" czechosłowackiego przemysłu gumowego.

A teraz przyjacielska rada. Gdy ktokolwiek wybierać się będzie na zwiedzenie MTP w towarzystwie dzieci, niech je zostawi przed stoiskiem Czechosłowacji. Gdy wejdzie do stoiska z dziećmi nie zobaczy ani kryształów czeskich, ani obuwia z Gottwaldowa, ani teczek bo dzieci na to nie pozwolą. Uwagę pociech zwróci na siebie bogato zaopatrzone stoisko zabawek, które bez reszty pociągnie całe ich zainteresowanie, zrozumiałe — lalka, czy efektowny mały samochodzik, skrzypce maleńkie czy inna zabawka bardziej zainteresuje małego obywatela, niż kolekcja opon. Myśmy zabawki te z niemniejszym zainteresowaniem oglądali niż sztuczną biżuterię. Zabawki te, warte tego samego zainteresowania, co eksponaty każdego innego rodzaju przemysłu naszego sąsiada. Są równie starannie wykonane jak aparat projekcyjny czy sztuczne perły.

H.S.

Wieści ze STOLICY

Na szczycie 16-piętrowego drapacza chmur przy Placu Napoleona strażacy warszawscy wywiesili olbrzymią czerwoną flagę — symbol święta 1 Maja. Ponieważ drabiny warszawskiej straży ogniowej okazały się za krótkie, strażacy dostali się na szczyt drapacza chmur po zrujnowanych szczątkach schodów.

W kulminacyjnym dniu „Tygodnia Oświaty, Książki i Prasy" (8. 5. br.) nastąpi w Warszawie uroczyste otwarcie Ogrodu Botanicznego, który zostanie udostępniony publiczności. Tegoż dnia podczas zabawy w Łazienkach odbędzie się pierwsze przedstawienie w odbudowanym teatrze na wyspie. Tak więc Warszawa uzyska nowy teatr na okres letni.

Prawdopodobnie już w połowie maja będzie można przystąpić do ustawiania kolumny Zygmunta. Trzon granitowy i dwa bloki cokołu są już całkowicie oszlifowane. Na ukończeniu jest również obróbka schodów sjenitowych, tak samo, jak prace przy odlewie brązowych tablic, kartuszy, części kapiteli i remoncie samej statuy króla. Miejsce na pomnik jest już przygotowane na Placu Zamkowym. Dzień ustawienia kolumny Zygmunta będzie niewątpliwie dla Stolicy prawdziwym świętem. Ale od tego czasu dzieli nas jeszcze kilkanaście dni.

Tymczasem Warszawa przygotowuje się pilnie do bliższego święta — do dnia 1 Maja. Stolica przybiera odświętny wygląd. Święto to musi bowiem wypaść jak najokazalej. Pomyślano również o rozrywkach dla mieszkańców Stolicy. Przyjmą oni niewątpliwie z dużym zadowoleniem wiadomość o oddaniu do użytku w stanie półwykończenia kina dzielnicowego przy Placu Narbutta, które pomieści 600 ludzi. Kino to będzie się nazywało „Stolica". Drugie kino przy ul. Podskarbińskiej, mogące pomieścić 800 widzów, zostanie również uruchomione w dniu 1 maja w stanie półsurowym i otrzyma nazwę „1 Maj".

MŁODZI PRZYJACIELE PISZĄ

Marysia Borowcówna cieszy się, że Sławek Skarupiński wpomniał o niej w swoim liście. Naprawdę zasługuje on na pochwałę za takie szarady i wiersze. Przypomina mi — pisze — kolegę z II klasy, Sławka Krupienko, który wyjechał z Wałcza.

Bożenka Średzińska pisze nam: Jestem bydgoszczanką tu się urodziłam, mieszkałam przed wojną, w czasie okupacji i mieszkam obecnie. Bardzo kocham nasze miasto. Widziałam już Poznań, Toruń, Wrocław, Gdańsk, Gdynię, ale od tych wszystkich pięknych miast wolę naszą Bydgoszcz. Niema tu coprawda ani pięknej katedry, ani innych kosztownych zabytków, ale zastępuje je w zupełności stara Fara, kościół Klarysek, stare śpichrze nad Brdą. Nasz hejnał bydgoski wydaje mi się piękniejszy od krakowskiego. Może Ci się, drogi Światku, wyda dziwne moje przywiązanie do Bydgoszczy, ale naprawdę kocham ją bardzo.

Bogumiła Koczwarzanka pisze: Mieszkam w Brodnicy nad Drwęcą, w wesołym mieście. Lato nadchodzi. Tak się z tego cieszę. Będę chodziła z moimi siostrzyczkami do lasu i nad jezioro Niskie Brodno. Lubię bardzo podróżować.

Odpowiedzi REDAKCJI

W Wojnowski z Wąbrzeźna. Zamiast wierszy i zadań — pisz raczej listy do nas. Pozdrowienia dla kolegi Szumilaka. Czy otrzymałeś już „Dwóch Stefanów" i czy Ci nadal zależy na tych samych odcinkach „Splotu przygód Jurka"? — *Zosia Kowalska z Ostródy.* Wcale nie piszesz brzydko, jak to twierdzisz. Napisz nam proszę jeszcze. Cieszymy się, że masz w Hani tak dobrą koleżankę. — *Maryla Kosowiczówna, Leszno.* Napisz nam jeszcze raz tę szaradę, którą ułożyłaś razem z Tatusiem, a umieścimy ją. Serdecznie pozdrawiamy. — *Bożenka Czerniakówna, Wąbrzeźno.* Twoje przeżycia szpitalne możemy w skrócie opisać w rubryce „Młodzi przyjaciele piszą". — *Danusia Mielcarek, Ostrów.* Adres dobry. Czy dlatego nie przysyłasz ostatnio rozwiązań, bo za trudne? — *A. Sawicki, Poznań.* Umieścimy Twój list w rubryce „Młodzi przyjaciele piszą". Może Ci to pomoże w nawiązaniu kontaktu z chłopcem, interesującym się filatelistyką i dopomoże do wymiany znaczków. — *Krysia Laska, Mierzeszyn.* Czy Twój braciszek z Torunia przyjechał na święta wielkanocne? Czy gazeta nasza tym razem nie zawiodła? Pozdrawiamy. — *Ryszard Kubisz, Gubin.* Czemu przestałeś pisać do nas i przysyłać rozwiązania? Serdecznie pozdrawiamy. — *Eugenia Podralska, Trzebiełuch.* Naturalnie, że Twoja koleżanka Krysia Łepkówna też może wstąpić do naszego grona. Bardzo się ucieszymy, jeśli do nas napisze. Pozdrawiamy.

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 61:

du-dek = Dudek

Trafne rozwiązanie nadesłali: K. Laska, Mierzeszyn; R. Szafrański, Pabianice; „13"; Zb. Szczepański, Włocławek; Zb. Kujawski, Śrem; E. Podralska, Trzebiełuch; Z. Maliński, Tuchola; M. Borowcówna, Wałcz; J. Kałużka, Pabianice; H. Wąsik, Starogard; R. Pietrzak, Włocławek; M. Markowska, Nowe; Anklewiczówna, Słupsk.

Z Bydgoszczy: Lila? Bożenka Średzińska, Ewa Piechocka, L. Nalaskowski, Leszek Malak, Zb. Tyborski.

Nagrodę otrzymali: Leszek Malak z Bydgoszczy. Anklewiczówna — Słupsk.

ŚWIATEK DZIECIĘCY

Nr 16 | TYGODNIOWY DODATEK IKP | Rok 5

JAN TARSKI

DWÓCH STEFANÓW Z ULICY JESIONOWEJ

— 26 —

Kręcili się też, wzajem na siebie spozierając i nie wiedząc co właściwie robić. Do równowagi doprowadziły ich dopiero słowa Leszka:

— No? Na co czekacie? Na pozycje! Maaarsz!

Pewność i ton w jakim Leszek zwrócił się do nich, poskutkowały od razu. Chłopcy podzielili się szybko na trzy grupy. Jedna wkrótce znikła w starym kiosku, druga kłusem pobiegła na róg ulicy Jesionowej i Witkiewicza, aby zająć stanowskio obok rzeźnika Śmieszalskiego. Reszta szybko i sprawnie stanęła w szyku i pod dowództwem Henia Piątkowskiego szybkim marszem podążyła ku głównemu placowi ćwiczeń. Mały Feluś, odebrawszy ostatnie instrukcje, pobiegł do Bolka Krótkiego. Tak więc wszystkie najpilniejsze sprawy były załatwione.

Stefan Duży zwróciwszy się do Leszka, położył mu obydwie ręce na barach, popatrzył z powagą odpowiednią dla tak wielkiej chwili i rzekł:

— Zbliża się moment decydujący.

Leszek mruknął tylko coś, jakby niewyraźne potaknięcie, ale cała jego odpowiedź, silna wola zwycięstwa i postanowienie walki do ostatniego tchu — mieściła się w jego spojrzeniu.

Podążyli szybko za oddziałem. Od Zielonej Bramy, którą kończyła się jedna odnoga ulicy, nie było daleko aż do głównego członu ulicy Jesiono-

Program obchodu 1-Maja

SOBOTA, 30 KWIETNIA 1949 r.

Akademia Ogólnomiejski, w nowym Teatrze przy ul. 20 Stycznia o godz. 18. Część oficjalna:

Hymn Państwowy — Międzynarodówka.

Zagajenie. Referat.

Część artystyczna w wykonaniu:

Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, artystów Polskiego Radia, zespołów świetlicowych.

NIEDZIELA, 1 MAJA 1949 r.

Zbiórka w poszczególnych punktach miasta i na stadionie.

Zw. Zaw. i organizacje wchodzą na stadion trzema bramami wg następującej kolejności:

BRAMA „A"

Rob. i Pracown. Przem. Budowl. i Ceram — zbiórka ul. Floriana — zbiórka na stadionie godz. 7.30.

Pracowników Filmowych, Polskiego Radia, Art. Scen Polskich, Dziennikarzy, Prac. Sąd. i Prokuratury — zbiórka ul. Wały Jagiellońskie — zbiórka na stadionie godz. 7.30.

Prac. Poligraficznych — zbiórka ul. Armii Czerwonej — zbiórka na stadionie 8.00.

Pracow. Państwowych — zbiórka ul. Wyzwolenia — zbiórka na stadionie godz. 8.10.

Prac. Handl. i Biurowych — ul. 3 Września — zbiórka na stadionie o godz. 8.25.

Prac. Sam. Teryt. i Użyt. Publ. — zbiórka Rzeźnia Miejska — zbiórka na stadionie o godz. 8.35.

Rob. i Pracow. Przemysłu Skórz. zbiórka ul. Krakowska — zbiórka na stadionie o godz. 8.55.

Rob. i Prac. Włókienictwa — zbiórka ul. Krakowska — zbiórka na stadionie o godz. 9.05.

Pracown. Przem. Chemicznego — zbiórka Pl. Kościeleckich — zbiórka na stadionie o godz. 9.20.

Pracowników Kolejowych — zbiórka Warsztaty Kolejowe i PKP Ruch zbiórka na stadionie o godz. 9.40.

Liga Kobiet — zbiórka ul. Zamojskiego — zbiórka na stadionie o godzinie 9.20.

BRAMA „B"

Pracown. Leśn. i Przem. Drzewn. zbiórka ul. Chocimska — zbiórka na stadionie o godz. 7.30.

Transportowców — zbiórka ul. Świętojańska — zbiórka na stadionie o godz. 7.50.

Rob. i Pracown. Przem. Spożywczego — zbiórka ul. Śniadeckich — zbiórka na stadionie o godz. 7.55.

Pracown. Poczt i Telekomunikacji — ul. Słowackiego — zbiórka na stadionie o godz. 8.15.

Pracown. Spółdzielczych — zbiórka ul. Cieszkowskiego — zbiórka na stadionie o godz. 8.25.

Pracown. Bankowych — zbiórka ul. Zamojskiego — zbiórka na stadionie o godzinie 8.45.

Pracown. Skarbowych — zbiórka ul. Reja — zbiórka na stadionie o godz. 8.50. Pracown. Inst. Społecznych — zbiórka ul. Paderewskiego, zbiórka na stadionie o godz. 9.00.

Prac. Przem. Naftowego, Prac. i Rob. Dróg Kołowych, Prac. Cyw. Adm. Wojskowej, Górników, Fryzjerów — zbiórka ul. Niemcewicza — zbiórka na stadionie o godz. 9.10.

Prac. Służby Zdrowia — zbiórka Szpital Miejski — zbiórka na stadionie o godzinie 9.20.

Rob. i Prac. Przem. Metalowego — Zbiórka Pl. Piastowski — zbiórka na stadionie o godz. 9,40.

Wszystkie organizacje społeczne — zbiórka ul. Niemcewicza — zbiórka na stadionie o godz. 9.00.

BRAMA „C"

Organizacje młodzieżowe i szkoły — ul. Kopernika — zbiórka na stadionie o godz. 8.15.

Organizacje sportowe — zbiórka stadion Gwardii — zbiórka na stadionie o godz. 9.30.

PZBM — zbiórka na stadionie o godz. 9.45.

POCHÓD ULICAMI:

Gen. Stalina i Al. 1 Maja.

DEFILADA:

Przed trybuną przy Al. 1 Maja — godzina 11.

ZABAWY LUDOWE — bezpłatnie o godz. 17.

Wzgórze Dąbrowskiego, Plac Kochanowskiego, Jachcice-ogród, sala ORMO — Szwederowo, Resursa Kupiecka ogród i sala, Dom Drukarza, Plac Chełmiński, OKZZ sala i ogród boisko Świtaży, Czyżkówko — dziedziniec szkolny.

IGRZYSKA SPORTOWE:

Stadion Miejski, Boisko Świtały, Stadion Gwardii.

Niech żyje potężny, światowy front pokoju i postępu ze Związkiem Radzieckim na czele!

Miejski Komitet Obchodu 1 Maja w Bydgoszczy.

Apel Związku Zrzeszeń Kupieckich

Kupiecki Instytut Wiedzy Zawodowej, Oddział Pomorski, wzywa wszystkich kupców Pomorza do udziału we współzawodnictwie dekoracji okien wystawowych dla uczczenia Święta Pracy.

Na Święto 1 maja należy okna dekorować stosownie do obchodzonych uroczystości, a w dniu 2 maja zmienić dekorację na towarową. Dla oceny we współzawodnictwie zostaną wzięte pod uwagę tak dekoracje 1-majowe, jak i dekoracje towarowe w dniach od 2 do 8 maja.

Dekoracje wyróżnione odznaczone zostaną dyplomami Min. Handlu Wewnętrznego, Izby Przem.-Handlowej wzgl. Kupieckiego Instytutu Wiedzy Zawodowej.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI BYDGOSKICH

∗ **W PONIEDZIAŁEK 2 MAJA BR.** o godz. 17 odbędzie się w sali „Malinowej" Arkadii plenarne zebranie członków Zw. Prac. Niewidomych RP, połączone z obchodem Święta 1 Maja.

∗ **Dziś, 30 bm. o godzinie 18.30** w lokalu ZS Gwardia odbędzie się nadzwyczajne zebranie wszystkich członków Koła nr 8 (członkowie cywilni poszczególnych sekcyj) dotyczące Święta 1 maja Obecność bezwzględnie obowiązkowa. Zaznacza się, że wszyscy członkowie ZS Gwardia, bez względu na miejsce pracy i przynależność organizacyjną, biorą udział w dn. 1 maja tylko w kolumnie sportowej ZS Gwardia.

Służba Zdrowia nie pozostała w tyle...

15.000 dzieci pomorskich

zbadanych w ramach Czynu Pierwszomajowego

Bydgoszcz, w kwietniu.

Mimo wspaniałych wynalazków, które otworzyły przed ludzkością drogę niezliczonych możliwości do postępu, największym skarbem człowieka — dziś jak przed wiekami — pozostało zdrowie. Na cóż mu bowiem wszystkie bogactwa, wszystkie cuda techniki, jeśli na skutek choroby nie tylko nie będzie mógł z nich korzystać, ale i pracować nad wytwarzaniem nowych dóbr i zamiast pomocą — stanie się ciężarem społeczeństwa? Stąd też państwo nasze jako jedno z naczelnych zadań postawiło sobie walkę z chorobami, mobilizując do pracy szerokie rzesze pracowników Służby Zdrowia.

Jak pamiętamy, była to w pierwszym okresie po oswobodzeniu służba bardzo ciężka, tym bardziej, że odczuwaliśmy dotkliwy brak sił fachowych, brak lekarstw, urządzeń leczniczych, szpitali itd. I dlatego z tym większą satysfakcją notujemy dziś każde nowe osiągnięcie na tym polu, zwłaszcza, że najczęściej okupione ono jest dużym poświęceniem się i samozaparciem.

Na szczególne podkreślenie zasługuje Czyn Pierwszomajowy pracowników Służby Zdrowia województwa pomorskiego. Bez szumnej reklamy postanowili i oni dołożyć swoja cegiełkę i w ramach Czynu przebadać 10.000 dzieci, celem zakwalifikowania ich na kolonie letnie.

W związku z tym — jak nas informuje dr Fischbach — różnymi środkami lokomocji na soboty i niedziele wyruszyły w teren ekipy pracowników fachowych, tj. lekarzy, farmaceutów, pielęgniarek itd. docierając do najodleglejszych wsi i zakątków województwa. Praca ekip spotkała się w terenie z pełnym uznaniem, tak że — wedle ostatnich meldunków — cyfra przebadanych dzieci sięga już 15.000. Ponadto wobec licznych zgłoszeń ze strony dorosłych mieszkańców wsi, lekarze zobowiązania swoje rozszerzyli, tak że badania dorosłych przeciągną się daleko poza dzień 1-go Maja. Należy podkreślić, że ta pełna poświęcenia praca (ekipy są często po 20 godzin w terenie) daje niezwykle pozytywne wyniki. Wykryto wiele jednostek z chorobami zakaźnymi groźnymi dla otoczenia, i to u osób, które zapewne nigdy nie byłyby dotarły do lekarza. Tak samo w ramach normalnych zajęć, niemożliwe byłoby zbadanie tak wielkiej ilości dzieci.

— A jakie były zobowiązania innych pracowników Służby Zdrowia?

— Przede wszystkim podkreślić należy te wysiłki, które podjęte zostały zarówno przez pracowników umysłowych jak i fizycznych w kierunku ulepszenia placówek sanitarnych i urządzeń. I tak np. pracownicy Pogotowia Ratunkowego w Bydgoszczy własnym wysiłkiem odremontowali cały lokal pogotowia, zaoszczędzając tym na rzecz Zarządu Miejskiego 111.000 zł.

— Jeśli chodzi o służbę sanitarno-epidemiczną, to uporządkowano stan sanitarny wszystkich tych wsi, w których były jeszcze pewne niedociągnięcia. Zresztą do Czynu Pierwszomajowego wszyscy dołożyli swą cegiełkę, i świadomość ta — kończy p. dr Fischbach — daje nam poczucie dobrze spełnionego obowiązku na tak ważnym odcinku naszego życia państwowego, jakim jest Służba Zdrowia. (fa)

---

wej, który — jak to wiemy — biegł od ulicy Witkiewicza prosto, a potem rozgałęział się w lewo, biegnąc właśnie ku Zielonej Bramie i w prawo, gdzie kończył się ogrodem i płotem. Nie było więc daleko, jakieś 200 metrów. Przy rozgałęzieniu chłopcy przystanęli na chwilę. Stefan Duży rozejrzał się jeszcze wokół, jakby chciał sprawdzić, czy jego system obrony nie ma jakichś braków. A system to był w zasadzie nieskomplikowany. Ponieważ ulica Jesionowa była ślepa, nie potrzeba było się obawiać walki na dwa fronty. Wystawione u dwu jej wylotów na ulicę Witkiewicza czujki (ta obok rzeźnika Śmieszalskiego i ta obok Zielonej Bramy) mogły być w porę — po zauważeniu wroga — ściągnięte na główną linię obrony. Stefan Duży nie zamierzał bowiem za wszelką cenę bronić wspomnianych już dwu ramion ulicy. Główna linia obrony przebiegała w miejscu, w którym na krótkim froncie można było zamknąć dostęp do prawej, kończącej się ślepo odnogi ulicznej. Punkt ten leżał na wysokości domu z numerem 6. Dopiero po ewentualnym przerwaniu tego frontu, chłopcy mieli się wycofać wciąż w walce przez numery: 6, 9, 9 a i 11. W sklepie miało nastąpić przewidziane już zdrobiazgowo przegrupowanie i gdyby Zezowatemu Pingolowi udało się przedrzeć przez sklep, armia z ulicy Jesionowej w nowym układzie miała go zmusić do ostatecznej walki na śmierć i życie — na podwórzu, które było główną bazą sprzymierzonych wojsk.

Stefan Duży, rozglądając się wokół, nie znalazł żadnego błędu w swym planie. Przeciwnie, wszystko przemawiało za jego słusznością. Nawet pomysł, aby początkowo dwie silniejsze grupy chłopców usadowić w ukryciu w dwu odnogach ulicznych — był w zasadzie słuszny. Miały one zrazu przepuścić Pingola do pierwszej linii obronnej, a kiedy rozgorzeje walka, miały z tyłu zaatakować najeźdźców. W razie niepowodzenia mogły jeszcze zawsze okrężną drogą połączyć się z głównymi siłami. Istniało jeszcze jedno, zupełnie pewne zabezpieczenie chłopców z ulicy Jesionowej przed klęską: Krupik. Jego wystąpienie przechyliło by momentalnie szalę zwycięstwa na stronę chłopców Stefana Dużego. Tej możliwości jednak wódz nie brał wcale w rachubę. Postanowił walczyć sam ze swą armią i albo odnieść zwycięstwo, albo nawet doznać goryczy klęski, ale nie odwoływać się do pomocy starszych, choćby ona była nawet najżyczliwsza. Chodziło tu o honor ulicy, honor, którego nie można bronić wszelkimi środkami, a tylko uczciwymi, w walce chłopców przeciw chłopcom.

— A więc do popołudnia — pożegnał Leszka Stefan Duży. — Myślę, że to wszystko rozegra się dopiero jutro po południu. Ale musimy mimo wszystko być gotowi. Musimy się pilnować.

Chłopcy rozstali się. Stefan Duży podążył ku kwaterze głównej, Leszek wszedł do bramy domu pod numerem 6. Wbiegł szybko na piętro i zadzwonił do mieszkania Fellnerów. Drzwi otwarła mu sama Danusia.

— Tsss — położyła palec na ustach. — Idź po cichu. Na prawo.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Ojciec maszyn parowych

— Znów nic nie robisz, Jakubie — gniewała się stara ciotka na małego Watta.

— Patrzę ciociu, jak woda się gotuje — brzmiała odpowiedź.

— Także ciekawe! Nigdy jeszcze nie widziałeś tego? Wstyd tak próżnować. Wziąłbyś książkę do ręki, zamiast stać godzinami nad garnkiem — łajała dalej staruszka.

Ale chłopiec niewzruszenie przyglądał się dalej. Woda, gotując się w otwartym naczyniu, parowała, a para ginęła w powietrzu. Skoro nałożono pokrywkę, ta wkrótce zaczęła się poruszać. Przytrzymał ją zrazu lekko, potem mocniej i zastanawiał się nad naporem, jaki para z wewnątrz wywierała. Im dłużej trzymał, tym silniejszy czuł natłok pary pod pokrywką.

— Gdyby tak pogotować wodę w szczelnie zamkniętym naczyniu, para z pewnością rozsadziła by je na kawałki! To jednak jest wielka siła i należało by ją wyzyskać — myślał młodzieniec, pogłębiając swoje spostrzeżenia.

Gdy dorósł, pracował pilnie. Zajmowała go szczególnie mechanika a w poszukiwaniach naukowych okazał się niestrudzony. Już przed nim, bo w połowie XVII wieku powstała myśl zastosowania pary jako siły poruszającej. Próbowano zużytkować parę do maszyn, zawsze jednak napotykano na poważne trudności. Dopiero Jakub Watt, człowiek niezwykle zdolny, który zdobył ogromną wiedzę i nie ustawał w pracy, poczynił wynalazki, rozstrzygające o przyszłości. Powstały potężne maszyny parowe, które dziś spotykamy wszędzie. Jedne jako parowozy ciągną długie pociągi w daleki świat, inne jako lokomobile pędzą liczne maszyny w wielkich fabrykach, gdzie znajdują zarobek setki robotników. A kto, patrząc na to, myśli o tym chłopcu, zapatrzonym w garnek z wrzącą wodą, którego ciotka ganiła za lenistwo i głupotę, podczas gdy w młodej jego główce kiełkowały pomysły, mające uczynić go ojcem maszyn parowych.

Jakub Watt był Szkotem.

Podpatrujemy przyrodę

WRÓBLE

Któż z was, moje dzieci nie zna szarego wróbla? Pospolity ten ptaszek pozostaje z nami stale przez wszystkie cztery pory roku. Dziób jego jest silny, zaokrąglony i kręglowaty. Wróbel nie chodzi, a skacze.

Na wiosnę i w lecie żywi się wróbel także owadami. Tępi również szkodliwe gąsienice, które przynosi swym pisklętom do gniazda, jest zatem pożytecznym ptakiem.

Wyrządza on jednak niemało szkody w polu i ogrodzie, wyjadając nasienie i ziarna. Wtenczas to rolnik, lub ogrodnik wbija na zagonie żerdź, kładzie na nią kaftan i kapelusz. Ma to wyobrazić człowieka i jest postrachem wróbli. Na wietrze „strach" porusza się na wszystkie strony, a skrzydlata szajka ucieka z wrzaskiem.

Wróbel jest także smakoszem owoców, mianowicie wisien i czereśni. Wypędza on często jaskółkę z gniazdka, zakładając w nim swoje gospodarstwo. Bywało, że jaskółki, zobaczywszy obcego lokatora zwołały sejm, po czym zaczęły w dziobkach tak długo nosić gliniastą ziemię, dopóki otworu w gniazdku, zajętego przez wróbla, nie zalepiły. Tak więc wróbel swoje zuchwalstwo musiał przypłacić życiem. (hk)

Kalendarzyk

Sobota, 30 kwietnia 1949 r.
Katolicki: Katarzyny, Ludwika.
Słowiański: Lubomira.

Słońca		Księżyca	
wsch	zach	wsch	zach
4.19	18.56	4.57	21.49

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeraty i ogłoszeń: Generalissimusa Stalina 2 (Pod Arkadami). tel. 24-29.

Komunikat Kuratorium Okr. Szkoln. Pomorskiego

Dnia 3 maja o godz. 11 przemówi przez radio Prezydent R. P. Bolesław Bierut z okazji Tygodnia Oświaty, Książki i Prasy. Przemówienia tego powinna wysłuchać młodzież szkolna.

Kuratorium Okr. Szkolnego Pomorskiego w Toruniu.

1 Maja na fali radiowej

W sobotę 30 bm. od 14.30 do 15.10 Pomorska Rozgłośnia Polskiego Radia w Bydgoszczy w programe wymiennym nadaje montaż poetycki — T. Muskała p. t. „Niech się święci 1-szy Maja".

„Pierwszy maj święto walki i pracy"— to tytuł montażu poetyckiego, który Pomorska Rozgłośnie PR nada na falii ogólnopolskiej w sobotę w godz. 16.15 —16.30. Autor montażu St. Stampfl.

Komunikat młodzieżowy

Komenda Woj. i Miejska Młodzieżowa Komitetu Obchodu 1-go Maja zawiadamia, że wszystkie szkoły, załogi młodzieżowe fabryk, zakładów pracy, instytucji,inne organizacje w ramach których idzie ZMP, SP, ZHP oraz młodzież niezorganizowana do lat 25-ciu i młodzież akademicka, studenci UMK: Bydgoszczanie, koła ZMP we wojsku zbierają się wg. dzielnic w dniu 1 maja o godzinie 8,30 w rejonie ulic Kopernika, Al. Ossolińskich, Paderewskiego. Po raporcie kolumna młodzieżowa rozpocznie swój marsz bramą „C" na Stadion Miejski. Zbiórki młodzieży przed odmaszerowaniem na punkt zborny w rejonie ulic Kopernika odbywają się w szkołach, zakładach pracy i przy lokalach organizacji młodz.

Pod znakiem 1 Maja...

uroczyste akademie w bydg. zakładach pracy

Bydgoskie zakłady pracy tak jak całe miasto od kilku dni żyją przygotowaniami do międzynarodowego święta klasy robotniczej — 1 Maja. W pięknie udekorowanych świetlicach odbywają się akademie, połączone z wynagradzaniem przodowników pracy.

POLSKIE ZAKŁADY ZBOŻOWE urządziły akademię pierwszomajową w sali malinowej „Arkadii". Po zagajeniu uroczystości przez przewodniczącego rady zakładowej p. Maćkowskiego i ukonstytuowaniu się prezydium okolicznościowy referat wygłosiła przedstawicielka M. K. PZPR p. Malszekowa, podnosząc szczególne znaczenie tegorocznego Święta Pracy, obchodzonego pod hasłem ofensywy pokojowej. Z kolei dyrektor PZZ p. Wiśniewski wręczył wśród oklasków 14 przodownikom pracy nagrody pieniężne. Część oficjalną akademii zakończono odśpiewaniem „Międzynarodówki".

W części artystycznej wystąpiła orkiestra oraz zespół świetlicowy SP przy II Gimnazjum Państwowym. Starannie przygotowane produkcje wokalne i taneczne były przez uczestników akademii gorąco oklaskiwane.

* * *

PRACOWNICY POCZT I TEL. ORAZ IZBY KONTROLI RACHUNKOWEJ uczcili święto 1 Maja akademią urządzoną w świetlicy Urzędu Pocztowego Bydgoszcz 1. W części oficjalnej przemawiali: z ramienia Zarządu Zw. Zaw. Koła Miejscowego p. Zieliński, K. M. PZPR p. Mucha i wicedyr. IKR p. Grzanka po czym 138 pracownikom wydano dekrety awansowe. Część artystyczną wypełniły deklamacje solowe i zbiorowe w wykonaniu hufca SP, zespołu IKR i poszczególnych pracowników. Słowo wiążące wypowiedział p. Z. Felchnerowski. Ponadto akademię uświetniła pocztowa orkiestra związkowa.

* * *

Akademię urządzoną dla pracowników **CENTR. SPÓŁDZ. SPOŻYWCÓW „SPOŁEM"** w odświętnie przybranej świetlicy zakładowej zagaił p. J. Fortuna. Referat okolicznościowy wygłosił przedstawiciel MK PZPR p. Fabiszewski wzywając do podjęcia dalekoidącego współzawodnictwa i ostatecznego zlikwidowania spotykanego jeszcze marnotrawstwa i biurokracji. Drugą część akademii wypełnił montaż słowno-muzyczny p. t.: „Niech się święci 1 Maj" w wykonaniu zespołu świetlicowego.

* * *

W sali koncertowej Pom. Domu Sztuki odbyła się w przeddzień „Święta Pracy" uroczysta akademia, zorganizowana staraniem dyr. Państwowego Liceum Technik Plastycznych, Państw. Liceum dla Reżyserów Scen Niezawodowych, Państw. Szkół Muzycznych i Państw. Ogniska Kultury Plastycznej.

Na program akademii, wykonany niezwykle starannie przez bydgoską młodzież artystyczną — złożyły się utwory czołowych poetów i muzyków polskich i radzieckich. Słowo wstępne wypowiedział dyr. Drążkowski, charakteryzując w podniosłym przemówieniu treść i istotę „Święta Pracy".

Akademię uświetnił nastrojowy montaż sceniczny pióra W. Drążkowskiego. Muzykę do montażu skomponował Florian Dąbrowski pt. „Pierwszy Maj". Uroczystość zakończono wspólnym odśpiewaniem Międzynarodówki z towarzyszeniem orkiestry Związku Zawodowych Muzyków pod dyr. W. Splewińskiego.

* * *

W DOMU RZEMIEŚLNICZYM odbyła się akademia dla pracowników Izby Rzemieślniczej oraz wszystkich pracowników biur cechowych i Rzem. Centrali Zaopatrz. i Zbytu. Po zagajeniu uroczystości przez dyrektora Izby Rzem. p. Werno i krótkim przemówieniem dyr. RCZZ Orłowskiego, okolicznościowy referat wygłosił p. Radzimski z MK PZPR. Następnie zebrani wysłuchali sprawozdania z wykonania zobowiązań pierwszomajowych pracowników Izby Rzemieślniczej. Akademię zakończyła część artystyczna w której wystąpili pp. Traczkawska, Suchankowa, Danelówna, Urbański i Tarkowski.

* * *

Akademię **W PAŃSTW. BANKU ROLNYM** rozpoczęto wspólnym odśpiewaniem hymnu narodowego po czym zebrani wysłuchali referatu przedstawicielki M. K. PRPZ p. red. Bzamowej. Część artystyczną wypełniły udane deklamacje i występy wokalne.

* * *

PRACOWNICY ZARZĄDU MIEJSKIEGO zebrali się na uroczystej akademii w sali ratusza. Po słowie wstępnym prezydenta miasta p. Twardzickiego, okolicznościowy referat wygłosił przedstawiciel PZPR p. Bloch. Ponadto przemawiała przedstawicielka ZMP p. Jagielska. Akademię uświetnił występ orkiestry tramwajarzy, która odegrała wiązankę pieśni partyzanckich i „Międzynarodówkę".

* * *

Niezależnie od akademii w zakładach pracy, święto 1 maja uczciły wszystkie szkoły. M. in. akademia taka odbyła się w auli **ZAW. SZKOŁY GOSPODARCZEJ** przy ul. Konarskiego. gdzie przemówienia wygłosiły pp. dyr. Ezupowicz i Rzeszkowska. Z ramienia Koła Rodzicielskiego najlepszym uczennicom nagrody pieniężne wręczył p. Nowak, po czym referat 1-majowy wygłosiła p. Banakówna, szef XI hufca SP. Urozmaiconą część artystyczną zakończono odśpiewaniem „Międzynarodówki".

Komunikat Komitetu Grodzkiego STRONNICTWA PRACY w sprawie obchodu 1 Maja

Komitet Grodzki Stronnictwa Pracy przypomina Zarządom Kół terenowych i wszystkim członkom, że bydgoska organizacja Stronnictwa Pracy bierze gremialny udział w uroczystościach w dniu 1 Maja. Koła terenowe Stron. Pracy włączą się do uroczystości w ramach ustalonych programów. Zarządy Kół są odpowiedzialne za udział członków Stron. Pracy w uroczystościach.

Równocześnie zawiadamia się, że w sobotę 30 bm. o godz. 19.30 w lokalu Komitetu Wojewódzkiego Stron. Pracy, odbędzie się akademia pierwszomajowa. Obecność członków Stron. Pracy z terenu m. Bydgoszczy obowiązkowa.

Komitet Grodzki Str. Pracy w Bydgoszczy.

PROGRAM

„Tygodnia oświaty, książki i prasy"

Sobota, 30 bm. godz. 12: otwarcie 5 punktu bibliotecznego przy ul. Karpackiej 54; Poniedziałek, 2 V. br. godz. 9: otwarcie wystawy Książki i czasopism w Resursie Kupieckiej, godz. 12 — otwarcie wystawy Książki i czasopism w Bibliotece Miejskiej, wejście z ul. Długiej; Środa, 4. V. br. godz. 19: „Środa literacka" w Pomorskim Domu Sztuki; Niedziela, 8. V. br. godz. 9: zbiórka uliczna do puszek, godz. 19 koncerty życzeń w lokalach BSS „Arkadia" i „Gospoda Teatralna".

W czasie od 2 do 8 maja: Sprzedaż nalepek w lokalach zamkniętych, od godz. 9 do 19 zwiedzanie Wystawy Książek i Czasopism w Resursie Kupieckiej (godziny przedpołudniowe dla młodzieży szkolnej) z prelekcjami członków ZNP — godziny południowe dla zakładów pracy z prelekcjami i programem artystycznym; 2. V. — koncert Orkiestry Kolejowej; 3. V. — występ świetlicy „Leo"; 4. V. — Wieczór Mickiewiczowski „Czytelnika" 5. V. — Żywa Gazeta,, Gazety Pomorskiej" i balet IKR; 6. V. — Kukiełki — Fabryka Sygnałów Kolejowych — i kiermasz z udziałem dziennikarzy bydgoskich; 7. V. — wieczór literacki Szkoły Reżyserów Teatralnych; 8. V. — koncert Związku Zawodowego Muzyków i loteria książkowa.

Wystawa w Bibliotece Miejskiej — zwiedzanie : 2. V. — od 15—18; od 3—7. V. — od 9—12 i od 15—18; 8. V. — od 9—12; w tym okresie odbędą się ponadto wykłady w zakładach pracy.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR MIEJSKI: Dziś 30 bm. o godz. 20 świetna komedia liryczna A. Uspieńskiego pt. „Przyjaciele".

KINA. Pomorzanin: Casablanca **Polonia:** Niecierpliwość serca. **Wolność:** Pojedynek. **Orzeł:** Zawieja. **Gryf:** Zagubione dni. **Bałtyk:** Zaczarowany świat.

Początek seansów: w Pomorzaninie. Wolności o g. 16.30, 18.30 20,30 i Orle o godzinie 16, 18 i 20,30. W Polonii i w Gryfie o g. 15,30 17,30 i 20. W Bałtyku o g. 16. 18 i 20.

DYŻURY APTEK. Od 30 bm. do 7 maja br. Apteka „Społeczna nr 39", Al. 1 Maja 5, tel. 23-46 i „Pod Lwem", Grunwaldzka 37, tel. 34-31.

DYŻUR LEKARZA KOLEJOWEGO: tel miejski 12-53 kolejowy nr 350. **Wzywać tylko w wypadkach nagłych.**

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY: Komenda MO 25-16. 25-17. 26-18. Pogot. Ratunkowe 10-00. **Straż Pożarna 29-70. Postój taksówek** nr 36-55. **Informacja i reklamacje** centrali międzymiastowej 02, Biuro numerów i informacja centr. miejskiej 03. Biuro napraw 04. Przyjmowanie telegramów 05. Zegarynka 06.

POLSKIE RADIO

ROZGŁOŚNIA POMORSKA BYDGOSZCZ-TORUŃ

Sobota, 30 kwietnia 1949 r.

5,10 Transm. progr. og.-polskiego. 8,05 Audycja dla kobiet „Kobiety walczą z analfabetyzmem" 8,15 Transmisja progr. og.-polsk. 9,50 Program lokalny. 9,55 Wiad. miejscowe. 10,00 Przerwa. 11,57 Transmisaj progr. og.-polskiego. 13 00 Przerwa. 14,30 Montaż literacko - muzyczny „Na barykady" oprac. T. Muskat. 15,10 Audycja z cyklu „Wiedza o morzu". Pogadanka pt. „Jaki jest początek wody oceanów". 15 20 Przegląd prasy. 15,30 Transm. progr. og.-polskiego. 16,15 Montaż poetycki „1-szy maj — święto walki i pracy". 16,15 Montaż poetyckiągknicy" opr. St. Stampfl. 16,30 Transmisja progr. og.-polskiego. 22,45 Felieton pt. „Nowe drogi literatury" — opr. A. Kowalkowski. 23,00 Transm. progr. og.-polsk.

Wieczorne przedstawienie „Przyjaciół" po cenach popularnych

W sobotę, 30 bm. o godz. 20 dana będzie doskonała komedia liryczna A. Uspieńskiego pt. „Przyjaciele". Dyrekcja Teatru Miejskiego chcąc udostępnić obejrzene tej doskonałej komedii szerszym warstwom społeczeństwa daje specjalne popularne przedstawienie.

Genialny pianista Imre Ungar w Bydgoszczy

W zamian za odwołany występ pianistki rumuńskiej Lidii Cristian odbędzie się w poniedziałek, 2 bm. recital fortepianowy genialnego pianisty niewidomego IMRE UNGARA (Węgry), laureata Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego w Warszawie.

Pierwszy koncert IMRE UNGARA w Bydgoszczy w 1932 r. pozostawił niezatarte wrażenie. Należy się spodziewać, że tak jak 16 lat temu, tak i teraz koncert niewidomego artysty ściągnie jak najliczniejsze rzesze miłośników dobrej muzyki do auli Gimnazjum Kupieckiego, gdzie koncert ten wyjątkowo się odbędzie.

KOMUNIKATY

* **Zbiórka wszystkich sportowców** na Stadionie Miejskim o godz. 9.30 z lewej strony na boisku do gier — (wejście przez bramę C). Porządek marszu: Woj. Rada Mł. i KF, Woj. urz. KF, Kolumna szturmowa, Sztandar związkowca, Kolumny wioślarskie, Liga lotnicza — MKS — BKS Głuchoniemych, Zrzeszenia Sportowe — „Kolejarz"—„Stal" — „Budowlani" — „Chemik" — „Włókniarz" — „Związkowiec" — „Ogniwo" — „Spójnia" — WKS „Legia" i ZS „Gwardia". Wszyscy sportowcy w strojach sportowych są zwolnieni z udziału w innych kolumnach jak naprzykład „Zakłady Pracy — ZMP — „SP" — „Szkoły".

* **Zw. Zaw. Prac. Fryzjerskich** wzywa wszystkich pracowników do gremialnego wzięcia udziału w dniu 1 maja. Zbiórka na placu Targowicy Miejskiej (Rzeźnia Miejska) o godz. 7.30. Stawienie się obowiązkowe.

* **Uwaga członkowie Ligi Lotniczej!** Wszyscy członkowie L. L. biorący udział w obchodzie 1-majowym, przyjdą do Dyrekcji L. L. Al. 1 Maja 92 w sobotę o godz. 18 celem odbioru mundurów. W niedzielę zbiórka już w mundurach o godz. 7.45 w tym samym lokalu.

* **Okręgowy Związek Cechów w Bydgoszczy** zawiadamia Cechy i wszystkich członków, że zbiórka Rzemiosła do pochodu w dniu 1 maja odbędzie się punktualnie o godz. 8.30 na ul. Niemcewicza (obok ogrodu Botanicznego), skąd nastąpi wymarsz na Stadion Miejski. Do udziału w pochodzie wzywa się wszystkich rzemieślników wraz z ich pracownikami.

* **Członkowie Polskiego Związku Zachodniego i sympatycy PZZ.** Zbiórka w dniu 1 maja o godzinie 9 przy ulicy Niemcewicza, plac Weyssenhofa, skąd wymarsz na stadion.

* **ZS „Związkowiec".** Zbiórka wszystkich członków b. Zjednoczenia, b. Drukarza, b. Pocztowca i b. Zrywu w niedzielę o g. 8 na przystani BTW w ubiorze sportowym z całkowitym sprzętem sportowym.

* **Związek Powstańców Wielkopolskich** z roku 1918/19 Koło Bydgoszcz zawiadamia swych członków, że zbiórka w dniu 1 maja o godz. 7.30 przed Sekretariatem przy ul. Cieszkowskiego 16. Obecność obowiązkowa.

* **KS ZZK „Brda".** Zbiórka wszystkich członkiń i członków w niedzielę o godzinie 7 w stołówce kolejowej przy ulicy Zyg. Augusta, celem wzięcia udziału w defiladzie 1-majowej. Stawienie się obowiązkowe.

Służba sanitarna w dniu 1 maja

Gdzie należy zwrócić się po pomoc lekarską?

(sz) Jak się dowiadujemy, Służba Zdrowia zorganizowała z okazji święta 1 maja specjalną pomoc lekarską, której centralnym punktem będzie ambulatorium w filii poradni WF i PW naprzeciw wejścia do stadionu. W ambulatorium tym chorych będą obsługiwali 3 lekarze, 3 pielęgniarki i 2 noszowi. Między kolumnami związkowymi służbę pełnić będą lotne ekipy pielęgniarskie (10 ekip po 2 pielęgniarki). Ekipy udzielać będą pierwszej pomocy na powierzonych sobie odcinkach i kierować chorych do ambulatorium na stadionie, wzgl. do ambulansu ruchomego PCK lub karetki US.

Na trasie pochodu czynne będą następujące punkty lekarskie: w szpitalu miejskim na Bielawkach, w gabinecie lekarza domowego US przy ul. Chopina 2, w szpitalu zakaźnym przy ul. św. Floriana, w ambulatorium fabr. PZWS 5 przy ul. Stalina 1 oraz w stacji przetaczania krwi PCK przy Al. 1 Maja 25.

Dla wezwania pogotowia (tel. 10-00) czynne będą następujące telefony: na stadionie, w firmie Jaworski ul. Stalina 61a, w portierni Gazowni Miejskiej, w portierni PZWS ul. Stalina 1, w Aptece pod Łabędziem — Al. 1 Maja 5 i w PCK — Al. 1 Maja 25.

Czyny 1-majowe plastyków pomorskich

BYDGOSZCZ (Y). Wszyscy członkowie Zw. Polskich Artystów-Plastyków na Pomorzu zmobilizowani zostali do opracowania form dekoracyjnych obchodów Święta Pracy. W ramach komitetów organizacyjnych obchodu Święta Pracy plastycy tworzą komisje doradcze i ekipy projektujące i realizujące dekoracje gmachów i ulic.

Uczniowie Państwowego Liceum Technik Plastycznych zgłosili także swój udział w upiększeniu ram Święta Pracy i utworzyli kilkanaście ekip, pracujących wespół z profesorami Liceum nad dekoracją gmachów i świetlic fabrycznych.

Spółdzielnia Pracy Artystów w Bydgoszczy przystąpiła do produkcji portretów dostojników państwowych i czołowych działaczy światowego ruchu robotniczego. Portrety, wykonane przez artystów-plastyków, przeznaczone są dla dekoracji gmachów publicznych i świetlic. Akcja Spółdzielni Pracy Artystów. zmierzająca do usunięcia licznej tandety drukowej, zasługuje na pełne uznanie i poparcie.

Sport

Szkocja - Francja 2:0

GLASGOW. Reprezentacja piłkarska Szkocji, która na swoim terenie nie poniosła dotąd żadnej porażki z drużyną kontynentalną, pokonała w meczu międzypaństwowym Francję w stosunku 2:0 (1:0). Mecz rozegrany został na stadionie Hampden Park w Glasgow i zgromadził ponad 130 tys. widzów. Obie bramki strzelił środkowy napastnik Steel.

Łódź - Warszawa 2:1

WARSZAWA. W międzyokręgowym meczu piłkarskim o puchar śp. Kałuży, Łódź odniosła zasłużone zwycięstwo nad Warszawą 2:1 (1:1). Decydująca bramka padła na 5 min. przed końcem meczu z rzutu wolnego, egzekwowanego przez Jędrzejczaka. Gra była mało ciekawa. Pierwszą bramkę dla Łodzi uzyskał Hogendorf, punkt dla Warszawy zdobył Świcarz.

G. Śląsk - Śląsk Op. 2:1

KATOWICE. W meczu piłkarskim o puchar śp. Kałuży Górny Śląsk po grze stojącej na słabym poziomie pokonał nieznacznie Śląsk Opolski 2:1. Bramki dla zwycięzców zdobyli — Muskała i Barański, dla pokonanych Krasówka.

Poznań - Kraków 3:1

POZNAŃ. Międzyokręgowy mecz piłkarski o puchar śp. Kałuży przyniósł Poznaniowi w pełni zasłużone zwycięstwo nad Krakowem 3:1 (2:1). Mecz stał na dobrym poziomie, rozegrany został w szybkim tempie. Bramki dla zwycięzców zdobyli — Anioła, Białas i Czapczyk, dla Krakowa honorowy punkt uzyskał Gracz. W drużynie Poznania wyróżnił się Krystkowiak w bramce, Sobkowiak i Pyda w obronie i Anioła w ataku. Najsilniejszymi punktami Krakowa byli Barwiński i Gracz.

Polacy wygrywają w Budapeszcie

BUDAPESZT. Przebywający tu tenisiści polscy Jędrzejowska i Piątek rozegrali pierwsze spotkania o międzynarodowe mistrzostwo w Budapeszcie. W I rundzie Jędrzejowska pokonała łatwo siódmą rakietę Węgier — Gallner 6:1, 6:0, w II rundzie Jędrzejowska wygrała po ciężkiej grze z Węgierką Rozgonyi 6:3, 7:5. Piątek w pierwszym spotkaniu pokonał Węgra Szemeneyi 6:1, 6:1, a w drugim Markusa (Węgry) 6:1, 6:2.

Przybyli później do Budapesztu Skonecki i Hebda dołączą się do rozgrywek. Skonecki wobec wycofania się na skutek kontuzji ręki Węgra Asbotha ma duże szanse na zajęcie czołowego miejsca.

Gronowski zatwierdzony dla Lechii

GDAŃSK. Znakomity piłkarz śląski — Gruner-Gronowski zatwierdzony został ostatnio przez PZPN dla Lechii i będzie mógł już w najbliższym meczu ligowym z AKS-em (15 maja w Gdańsku) wystąpić w barwach tego klubu.

WYDAWNICTWA NADESŁANE

T. T. Jeż — **„W zaraniu"** — Spółdz. Wyd. Czytelnik, Warszawa 1948. Powieść historyczna z XIX wieku na tle walki Bułgarów z okupantem tureckim.

K. Brandys — **„Między wojnami — Antygona"** — Spółdz. Wyd. Czytelnik, Warszawa 1948.

T. T. Jeż — **„Miłość w opałach"**. — Spółdz. Wyd. Czytelnik, Warszawa 1948. Powieść z dziejów Kroacji.

T. T. Jeż — **„Niezaradni"** — Powieść Spółdz. Wyd. Czytelnik, Warszawa 1948.

J. Dur-Durski — **„Arianie polscy w świetle własnej poezji"** — PZWS Warszawa 1948. Zarys ideologii i wybór wierszy arian polskich.

H. Barycz — **„Uniwersytet Jagielloński w życiu narodu polskiego"** — P. Z. W. S., Warszawa 1948.

F. Borowski — **„Elementarne cząstki materii"** — PZWS, Warszawa 1948. Tomik Biblioteki Popularno-Naukowej z serii fizyko-astronomicznej.

Pola Gojawiczyńska — **„Powszedni dzień"** — Powieść wyd. III. Wielkopolska Księgarnia Wydawnicza, Poznań 1949.

M. Złotorzycka — **„Walery Wróblewski"** — PZWS, Warszawa 1948. Szkic bibliograficzny drugiego obok Jarosława Dąbrowskiego wodza Komuny Paryskiej.

M. Tobiasz — **„Światowej sławy pszczelarz polski ks. dr Jan Dzierżon"** — PZWS, Warszawa 1948. Broszura popularyzująca dzieło ks. Dzierżona, jednego z największych pszczelarzy świata, do którego osoby roszczą sobie bezpodstawne pretensje Niemcy.

M. Dąbrowska — **„Wybór pism dla dzieci"** — PZWS, Warszawa 1948. Opowiadania znanej autorki wyjęte z jej książek dla młodzieży.

Henryk Sienkiewicz — **„Krzyżacy"** — powieść w dwu tomach — Państw. Inst. Wydawniczy, Warszawa 1949.

Jack London — **„John Barleycorn"** — Powieść — Wielkopolska Księgarnia Wydawnicza, Poznań 1949.

A. Felistak — **„Uczmy się gier i zabaw świetlicowych"** — Wyd. Prasa Wojskowa, Warszawa 1949. Książka przeznaczona przede wszystkim dla kierowników i aktywistów świetlic, przodowników pracy kulturalno-oświatowej, artystycznej i sportowej, dostarcza praktycznego materiału do wykorzystania w świetlicach.

Komunikat Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

W związku z obchodem 1 Maja, który w roku bieżącym przybiera charakter wyjątkowo uroczysty,

Izba Przemysłowo-Handlowa w Bydgoszczy

wzywa wszystkie prywatne przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe i usługowe na Pomorzu do estetycznego udekorowania wystaw sklepowych oraz do flagowania i dekorowania domów prywatnych.

Ponadto wzywa Izba kupców i przemysłowców aby wzięli czynny i żywy udział w uroczystościach 1-Majowych.

W Bydgoszczy zbiórka przemysłowców i kupców jak i pracowników kupieckich odbędzie się o godz. 9.20 przy ul. Niemcewicza (obok Ogrodu Botanicznego), skąd wyrusza pochód bramą „B" na Stadion Miejski, celem wzięcia udziału w defiladzie. (1474

(—) Stanisław Cylkowski, Prezes — (—) mgr Jan Nowakowski, Dyrektor

OGŁOSZENIE

Decyzją Ministra Skarbu z dnia 7 marca 1949 r. nr D II 2575/5 na podstawie art. 22 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. nr 54, poz. 321) w brzmieniu nadanym dekretem z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. nr 2 z 1946 r. poz. 10) został utworzony

ODDZIAŁ KOMUNALNEGO BANKU KREDYTOWEGO W BYDGOSZCZY

Bank rozpoczął swoje czynności 5 kwietnia 1949 r. **w lokalu przy Placu Wolności 1, telefon 21-09 i 24-09** i obejmuje sprawy:

a) finansowanie związków samorządu terytorialnego, ich przedsiębiorstw i zakładów w zakresie kredytów obrotowych oraz kontroli ich gospodarki finansowej,

b) finansowanie inwestycji związków samorządu terytorialnego, ich przedsiębiorstw i zakładów.

c) obsługi Samorządowego Funduszu Wyrównawczego.

W zakresie operacji finansowych Oddział Banku przyjmuje również wszelkie wpłaty z nakazów podatkowych, samorządowych, jak podatek od nieruchomości i od lokali podatek gruntowy i wpłaty z tytułu wszelkich świadczeń i opłat za używanie korzystanie z urządzeń publicznych (woda, kanały, czyszczenie ulic, wywóz śmieci, itp.), opłat przedsiębiorstw miejskich i rachunków majątków ziemskich i zarządu nieruchomości miejskich.

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY
Oddział w Bydgoszczy

1475

POMÓŻ ZNISZCZONEJ WARSZAWIE!

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI NIEDZIELA, 1 MAJA

6.45 Sygnał czasu i Międzynarodówka. 6.48 Pod jakim hasłem święcimy 1 Maja. 6.50 Muzyka. 7.00 Wiadomości dla wsi. 7.15 Program dnia. 7.20 Audycja słowno-muzyczna. 8.00 Dziennik poranny. 8.30 Muzyka ludowa. 9.00 Pieśni masowe i rewolucyjne w wyk. orkiestry i chóru P. R. pod dyr. J. Gerta. 10.00 Rezerwa na transmisje uroczystości 1 Majowych. 15.30 Wolność i pokój — audycja literacka w opr. L. Bartelskiego i I. Kubiaka. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.20 Koncert 1 Majowy: orkiestra P. R. pod dyr. A. Rezlera, J. Lubicz — baryton, E. Gwieździńska — sopran, chór „Arion". 17.00 Audycja dla dzieci „W dniu 1 Maja". 17.20 Recital fortepianowy Z Drzewieckiego. 17.45 Montaż przebiegu defilady — Bdg 18.15 Wokoło świat się śmieje — aud słowno-muzyczna. 19.15 Koncert symfoniczny. 20.00 Dziennik wieczorny. 21.00 Na muzycznej fali — koncert rozrywkowy. 21.30 1 Maja w świecie. 22.00 Rezerwa. 22.20 Zabawa robotnicza — orkiestra taneczna P. R. pod dyr. J Cajmera 23.00 Ostatnie wiadomości 23.15 d c. „Zabawy Robotniczej 24.00 Program na dzień następny 0.05 Zakończenie audycji, hymn.

HUMOR

W szpitalu.

Pielęgniarka: Trudno, panie doktorze, trzeba przerwać dietę i pacjenta nakarmić, bo nie będę mu już kładła dalszych termometrów do ust.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA W BYDGOSZCZY: ul. Czerwonej Armii 20. — Telefon nr 33-41 i 33-42. DZIAŁ OGŁOSZEŃ I PRENUMERATY w BYDGOSZCZY: ul. Generalissimusa Stalina 2 (Pod Arkadami). Tel. 24-29. Za nie doręczenie pisma spowodowane siłą wyższą nie odpowiadamy. — Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca. — Za ogłoszenia Redakcja nie odpowiada.

ODDZIAŁY „ILUSTR. KURIERA POLSKIEGO" W WIELKICH MIASTACH POLSKI PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH. AGENTURY NA PROWINCJI. DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKI ODRĘBNE WYDANIA „IKP". WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW". BYDGOSZCZ, UL. CZERWONEJ ARMII 20 — TEL. 33-41 i 33-42.

OGŁOSZENIA: drobne po 50 zł za słowo. Poszukiwanie pracy 30 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów. Tłusty druk 100% drożej. Ogłoszenia milimetr.: w tekście od 100—380 zł, za tekstem od 40—150 zł, nekrologi od 35—200 zł za 1 mm. W niedziele i święta 50% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń nie odpowiadamy.

Czcionki i tłok Drukarnią Polska Spółdzielni Wydawniczej „ZRYW" w Bydgoszczy, ul. Czerwonej Armii 18 — telefon 18-99.

E-00761